



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

УТВЪРЖДАВАМ:

26.1.2021 г.

X е-подпис

КИРИЛ ГЕРАТЛИЕВ
Председател на КН на ОПНОИР
Signed by: Kiril Rosenov Geratliev
Дата: 26.01.2021 г.

СЪГЛАСУВАЛ:

25.1.2021 г.

X е-подпис

ИВАН ПОПОВ
Председателствал заседанието на КН
Signed by: Ivan Nikolov Popov

ПРОТОКОЛ № 13

**От Тринадесето заседание на Комитета за наблюдение на
Оперативна програма
„Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.
3 декември 2020 г., онлайн в платформата „Zoom“**



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

1. ДНЕВЕН РЕД

Откриване на заседанието
т. 1 Дневен ред
т. 2 Представяне на информация за изпълнение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г. (ОПНОИР) /до 31.10.2020 г./ и дейността на Управляващия орган. Информация за проведени писмени процедури в периода м. ноември 2019 г. – м. октомври 2020 г. Представяне на напредък в подхода ВОМР. Представяне на информация за изпълнение на Годишен план за действие за мерки по информиране и комуникация на ОПНОИР за 2020 г. в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014 – 2020 г.
т. 3 Обсъждане на предложение за четвърто изменение на ОПНОИР (във връзка с REACT-EU)
т. 4 Обсъждане на получени становища в рамките на писмена процедура за неприсъствено вземане на решение от КН на ОПНОИР – м. ноември 2020 г. по предложените за одобрение: <ul style="list-style-type: none">• Изменение на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2020 г. на ОПНОИР 2014-2020.• Проект на ИГРП за 2021 г. на ОПНОИР 2014-2020.• Проект на Методология и критерии за подбор на операция „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ (във връзка с REACT-EU)• Проект на актуализация на План за оценка на ОПНОИР;• Годишен план за действие за мерки по информиране и комуникация на ОПНОИР в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014 – 2020 г. за 2021 г.
Закриване на заседанието



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

ОПИСАНИЕ НА ТОЧКИТЕ ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Откриване на заседанието

Тринадесетото заседание беше открито от г-н Иван Попов – заместник-изпълнителен директор на Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ИА ОПНОИР), Управляващ орган (УО) на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г. (ОПНОИР) и член на Комитета за наблюдение (КН) на ОПНОИР, който председателства заседанието на основание чл. 11, ал. 1 и чл. 12 от Вътрешните правила за работа на КН на ОПНОИР и Заповед № РД10-13/02.12.2020 г. на изпълнителния директор на ИА ОПНОИР.

Г-н Попов приветства членовете и наблюдателите на КН на ОПНОИР и съобщи, че председателят на КН, г-н Кирил Гератлиев, няма да може да участва в заседанието. Г-н Попов представи накратко организационните уточнения и техническите детайли, свързани с използването на платформата Zoom, които следва да се спазват за ефективното провеждане на заседанието. Той заяви, че годината след проведеното на 20 ноември 2019 г. Дванадесето заседание беше изпълнена с много предизвикателства, но и с много резултати и успехи. Г-н Попов припомни, че поради ситуацията с COVID-19 кризата няма възможност заседанието да се състои присъствено, но все пак чрез дигиталните платформи УО осигурява възможност за дискусия в рамките на КН. Заместник-изпълнителният директор на ИА ОПНОИР посочи, че тъй като чрез онлайн заседание много трудно може да бъдат валидирани получените гласове в подкрепа на дадено решение, УО избра да комбинира онлайн заседанието с писмена процедура, която стартира на 16 ноември 2020 г., чийто първи етап приключи на 30 ноември 2020 г. Решенията ще бъдат взети официално на база писмената процедура, а по време на онлайн заседанието ще бъдат обсъдени становищата, получени в рамките на писмената процедура, както и тези на представителите на водещата институция в политиката в областта на образованието – Министерството на образованието и науката (МОН).

Г-н Попов маркира някои от важните моменти през изминалата година. Вследствие на усложнената епидемична обстановка от месец март 2020 г., са извършени промени в ОПНОИР, като целият наличен свободен ресурс (общо около 30 млн. лв.), за който е преценено, че няма да засегне изпълнение на индикатори, е пренасочен към Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г. (ОПРЧР) и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г. (ОПИК), в подкрепа на спешните мерки за неутрализиране последиците от COVID-19 кризата. С изменението на ОПНОИР, обект на обсъждане на онлайн заседанието, се предвижда създаването на нова Приоритетна ос (ПО) 5, в която да бъде включен допълнителен ресурс по линия на инициативата REACT-EU за преодоляване на последиците на кризата в сектора на образованието, който е сред най-пряко засегнатите от кризата, наред със социалните, икономически и здравни последици от кризата.

Заместник-изпълнителният директор на ИА ОПНОИР припомни, че към момента на провеждане на онлайн заседанието законодателството на европейско ниво в областта на REACT-EU все още не е прието, но поради необходимостта дейностите да стартират възможно най-рано, УО подготви промените в ОПНОИР като обособи подкрепата, която предвижда по линия на REACT-EU в два компонента в новосъздадената ПО5, като изменението на ОПНОИР е изпратено неформално на ЕК на 20 октомври 2020 г. Компонент 1 е насочен към спешните мерки за осигуряване на обучение от разстояние в електронна среда чрез закупуване на 80 хиляди крайни устройства



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

(лаптопи за учители и ученици), а също и провеждане на обучение за учителите, учениците и родителите, и допълнително синхронно обучение в електронна среда.

Компонент 2 обхваща дейности, насочени към осигуряване на устойчивост чрез изграждане на образователна STEM среда (насочена към природните и инженерните науки, технологиите, математиката) в около 300 училища, покриващи територията на цялата страна, за да може да се преодоляват обучителните затруднения и пропуските, натрупани в периода на дистанционно обучение, но също така и в периоди на кризи (като COVID-19, грипни епидемии или други кризи) да може дадено училище да изпълнява функциите на център за обучение от разстояние в електронна среда.

Г-н Попов предостави думата на заместник-министъра на образованието и науката, и председател на Тематичната работна група (ТРГ) за разработване на Програма за образование за програмен период 2021 – 2027 г. и представител на МОН в КН на ОПНОИР, г-жа Карина Ангелиева, за въстъпителни думи. Тя също приветства участниците в заседанието и сподели, че въпреки режима на изолация, годината е изключително натоварена не само заради програмите, но и по-отношение на предприетите редица изменения на законодателството във връзка с осигуряването на възможност за синхронно и дистанционно обучение, както и осигуряване на възможностите за приобщаващото образование в дистанционен режим за всички ученици. Тя подчерта, че вече е преодолян застой при изграждането на Центровете за върхови постижения (ЦВП) и Центровете за компетентност (ЦК) и пропуските бързо са отстранени. Напредъкът по всички приоритетни оси на ОПНОИР е доста добър, както по отношение на постигане на показателите, така и по отношение на въздействието на тези проекти за обществото.

Г-жа Ангелиева изказа благодарност на екипа на ИА ОПНОИР за подготвената медийна кампания по отношение на изпълнение на проекти по ОПНОИР, тъй като е важно УО и бенефициентите да споделят с обществото свършеното по Програмата, а също и на представителите на Генерална дирекция (ГД) „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и ГД „Регионална и урбанистична политика“ на Европейската комисия (ЕК) за помощта при работата на УО и МОН.

Г-жа Ангелиева очерта какво предстои отгук насетне – успешно завършване на годината и приемане на новите операции по ОПНОИР, подготвяне за стартиране на мащабния проект по REACT-EU. В ход са и обществените консултации за новата стратегическа рамка за образование и обучение, а също и за насочването на инвестициите за възстановяване, реформи и устойчиво икономическо развитие в рамките на Плана за възстановяване и устойчивост. Заместник-министърът на образованието и науката изрази увереност, че този интензивен период ще приключи успешно с подкрепата на участниците в КН на ОПНОИР.

Заместник-изпълнителният директор на ИА ОПНОИР предостави думата на представителите от ЕК за въстъпителни изказвания.

Г-н Йерун Юте от Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ на ЕК обърна внимание, че, проблемите, които възникват при провеждане на онлайн заседания са само малък пример за срещаните трудности в резултат на пандемичната обстановка – необходимостта да продължи реализацията на ОПНОИР въпреки тези трудности, УО и МОН да се адаптират и да се справят с проблемите пред училищата, учениците, и в частност учениците в неравностойно положение (например болни колеги, семейства, ученици; технически проблеми; проблеми с концентрацията, когато много хора работят в малко пространство).

Г-н Юте изказа своите поздравления и изрази високата оценка на ЕК за свършената работа при тези трудни обстоятелства и добрите постижения през последните месеци. Представителят на ЕК



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

заяви, че е удивен и впечатлен от българската администрация на всички нива през този период и изрази увереност, че добрата работа ще продължи, както и реализацията на ОПНОИР, тъй като тя е в основата на бъдещето на България и в основата на социалните и икономическите постижения на България и следователно на Европейския съюз (ЕС).

Сред водещите принципи на г-н Юте и на екипа му, определящи действията и бележките на ЕК, са специфичните препоръки, отправени към България – за подобряване на качеството на пазара на труда, приобщаването в образованието и обучението най-вече на ромите и други уязвими групи, за подобряване достъпа до дистанционното обучение, като осигуряването на равен достъп до образование е много важно в условията на криза. В тази връзка ще бъдат обсъдени намеренията на УО за подкрепата по REACT-EU.

Г-н Юте представи останалите представители на ЕК и обърна внимание, че участват и колеги и от оперативната група „Възстановяване и устойчивост“, от екипа, който ще помага на България да се справи с подготовката и изпълнението на Инструмента за възстановяване и устойчивост, който има и много важно образователно измерение. Г-н Юте посочи, че неговият екип работи тясно заедно с тях, за да се гарантира, че е налице цялостен подробен поглед върху това как в бъдеще помощта ще се включи логически и стратегически в по-голямата картина.

Г-н Юте отново изказа благодарност на администрацията на всяко ниво (както на УО, така и на МОН) за отличната работа през последните месеци.

Г-н Аурелио Сесилио от Генерална дирекция „Регионална и урбанистична политика“ на ЕК приветства участниците в заседанието на КН на ОПНОИР и посочи, че би предпочел срещата да се провежда лице в лице, но обстоятелствата не позволяват това. Той също поздрави и благодари на УО и МОН за свършената работа през последната година и при извънредните обстоятелства. Въпреки първоначалните слабости, благодарение на гъвкавостта и устойчивостта на управленската и образователната система, затрудненията са преодоляни в училищата и администрацията. Г-н Сесилио също така подчерта, че са преодоляни и трудностите по отношение на изграждането на ЦВП и ЦК и се постига напредък по план. Това показват и финансовите данни, като резултатите биха били дори по-добри при други обстоятелства. Моментът е важен за провеждането на дискусия за ресурсите, които ще бъдат използвани по линия на REACT-EU. Той припомни, че вече има решения на Министерски съвет в тази връзка. Г-н Сесилио изрази съжаление, че ще трябва да напусне срещата по-рано, тъй като има и друг ангажимент, свързан с България, но ще остане на заседанието през следващия един час, и пожела на всички успешна среща.

Г-н Попов предостави думата на министъра на образованието и науката, г-н Красимир Вълчев, който приветства участниците в заседанието на КН на ОПНОИР и благодари за изграденото през годините партньорство, което оказват и в тази трудна и предизвикателна година, тъй като то е изключително важен фактор за справяне с непосредствените задачи пред УО и МОН. През последната година беше доказано, че ОПНОИР е не само важен и целенасочен, но и гъвкав и реактивен инструмент. Програмата и отделни операции бяха реструктурирани за справяне с предизвикателствата, произтичащи от пандемията с COVID-19.

Министърът на образованието и науката припомни две важни събития отпреди една година – появата на първите информации за COVID-19 от Китай и гласуването на Закона за държавния бюджет за 2020 г. в Народното събрание на Република България, в който не е предвидена необходимостта от осигуряване на равен достъп до електронна среда. По презумпция се приема, че той се осигурява в реалната класна стая, чрез пряко взаимодействие с учителя. Други важни



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

предизвикателства пред българската система на училищното образование са ефективното реализиране на компетентностния подход, промяната във всички учебни програми, промяната в това за какво са изпитвани децата, префокусирането към свързващите умения, към това образователната система да създаде нагласи, засилването на обучението по дигитална креативност, подготовката на децата да се учат цял живот – най-важното умение, защото те не просто ще сменят работни места, но и професии. При фокуса върху придобиването на този хармоничен микс от умения на заден план са оставени базовите умения, свързани с математиката и природните науки; необходимо е да се провокира интересът на днешното поколение български ученици за учене в областта на математиката и природните науки; поради тяхното взаимодействие с електронни устройства, те учат по различен начин (повече с образи), учителят трябва да положи усилия в по-голяма степен да мотивира ученето им и да се задълбочат особено в математиката и природните науки.

Г-н Вълчев заяви, че по отношение на STEM центровете са използвани успешни модели, имплементирани в България и в други страни, които показват повишаване на мотивацията за учене на учениците, така че да придобият този комплексен микс от умения. Това не е просто промяна в средата, но и модел за учене. Освен математиката и природните науки, ще бъдат засилени образователните иновации – обучение в областта на дигиталната креативност. Положени са доста усилия в тази посока такива иновации да бъдат компетентно въведени в III, IV, V клас – разширява се обхватът и се свързва с програмирането. Увеличен е приемът в областта на информационните технологии, но подобряването на резултатите по математика и природни науки все още остава предизвикателство за значителна част от учениците. Иновациите ще бъдат свързани и с новата парадигма за равния достъп. Българската образователна система се справи относително добре с превключването към обучение в електронна среда през март 2020 г., като повечето училища и над 90% от учениците са включени в този тип обучение въпреки липсата на подготовка за нов тип педагогическо взаимодействие, за намиране на ефективния баланс между синхронно и асинхронно обучение, за подкрепа на родителите. Факт е, че обучението в електронна среда има своите пропуски, дефицити, увеличи неравенствата, не само защото за част от децата нямаше техническа и технологична обезпеченост да се включат, а защото има деца, при които в семейството е налице липса на отношение към образованието, и това е най-голямото предизвикателство пред образователната система. При тях прекият контакт с учителя е незаменим и присъствието в класната стая е ефективното педагогическо взаимодействие. През тази година е разширена и задължителната предучилищна подготовка, като тя вече включва и децата на 4-годишна възраст. Само със социални и икономически мерки не може в достатъчна степен да се увеличи обхватът на децата в предучилищната възраст, необходим е и принципът на задължителност, за да се гарантира правото на образование на децата. Много силна е връзката между броя на годините, които децата прекарват в системата на предучилищното образование и последващите образователни резултати.

Министър Вълчев припомни, че основното ресурсно предизвикателство в системата на училищното образование е осигуряването на учители. Структурата на работната сила в България е такава, че много по-висок процент от нормалното (25%) е делът на хората, които ще навършат пенсионна възраст до 10 години (38 – 39%). Поради това бюджетните средства в много голяма степен са насочени към изпреварващо увеличение на възнагражденията на учителите и така е повишена склонността за включване в педагогическо образование и педагогическа професия. Също така част от завършилите педагогическо образование през предходните години вече са се включили в образователната система.



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

Г-н Вълчев обърна внимание, че показателят на средния успех от държавните зрелостни изпити на кандидатстващите в педагогически професионални направления е повишен. Чрез ОПНОИР е постигната ефективна допълняемост за всички останали мерки – осигуряване по проект „Образование на утрешния ден“ на безплатни, споделени образователни ресурси, подготвяне на учителите за работа и преподаване чрез и за информационни технологии и дигитална креативност. Министърът на образованието и науката заяви, че всички важни политики намират своята реализация благодарение на ОПНОИР и отново изказа благодарност на участниците в КН на ОПНОИР, като пожела успешна работа и здраве на всички.

1. Дневен ред

Заместник-изпълнителният директор на ИА ОПНОИР, г-н Иван Попов, представи дневния ред. Той подчерта, че няма да бъдат представени презентации на материалите по т. 3 и 4, тъй като те са предоставени предварително в рамките на писмената процедура за неприсъствено вземане на решение.

2. **Представяне на информация за изпълнение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г. (ОПНОИР) /до 31.10.2020 г./ и дейността на Управляващия орган. Информация за проведени писмени процедури в периода м. ноември 2019 г. – м. октомври 2020 г. Представяне на напредък в подхода ВОМР. Представяне на информация за изпълнение на Годишен план за действие за мерки по информиране и комуникация на ОПНОИР за 2020 г. в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014 – 2020 г.**

Г-жа Стефка Пилева-Малиновска, главен директор на главна дирекция „Верификация“ (ГДВ) на ИА ОПНОИР, представи информация за изпълнението на ОПНОИР (до 31.10.2020 г.) и дейността на Управляващия орган (вкл. финансовото изпълнение на ОПНОИР, напредъка за постигането на целта по правилото за автоматично освобождаване N+3, актуалното състояние на операциите в статус на изпълнение, постигнатите резултати по Програмата, срещнатите трудности във връзка с усложнената епидемична обстановка, предприетите мерки за ускоряване на изпълнението по ПО1). Тя представи също така и информация за проведените писмени процедури в периода м. ноември 2019 г. – м. октомври 2020 г., за измененията на ОПНОИР през настоящата година (третото и четвъртото изменения на ОПНОИР), за извършените одити по ОПНОИР, за хода на съдебните дела, за изпълнението на Годишния план за действие за мерки по информиране и комуникация на ОПНОИР за 2020 г. в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014 – 2020 г. и за напредъка в подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР). Г-жа Пилева-Малиновска представи и снимки от изпълнението на проекти по ОПНОИР и разказа за помощта за реорганизиране на дейността на училищата чрез проектите, изпълнявани от МОН и назначените по проектите значителен брой образователни медиатори и социални работници. Размерът на верифицираните средства е 486 млн. лв., което е близо 40% от бюджета на Програмата и към края на годината размерът на сертифицираните средства ще бъде 493 млн. лв., или близо 5,5 млн. над целта по правилото за автоматично освобождаване N+3, което отговаря на реалистичния сценарий за постигането на тази цел.

Проведе се дискусия по представената информация, като бяха направени изказвания на представителите на ЕК г-н Йерун Юте, г-н Калоян Колев от ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“, г-жа Елизабет Киркорова от ГД „Регионална и урбанистична политика“,



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

представителя на групата юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за общественополезна дейност (ОПД), работещи в сферата на социалното включване и интеграцията на малцинствени етнически групи и на маргинализирани групи г-н Деян Колев, представителя на групата ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на образованието и обучението г-н Илко Йорданов, председателя на Държавната агенция за закрила на детето г-жа Елеонора Лилова, заместник-изпълнителния директор на ИА ОПНОИР г-н Иван Попов и заместник-министъра на образованието и науката г-жа Карина Ангелиева. Направените изказвания бяха свързани с поздравления към УО за добре структурираната и информативна презентация и високата оценка за нея от страна на ЕК и други участници в заседанието; важността на дискусиата в рамките на КН; поздравления и благодарности към УО, МОН и бенефициентите за свършената работа, навременно предприетите оперативни мерки в отговор на предизвикателствата и идентифицираните потребности, породени от пандемията, и постигнатия напредък в трудната ситуация; предизвикателствата на усложнената епидемична обстановка и последствията от нея; необходимостта от подобряване на комуникацията относно дейностите по ОПНОИР финансирани по Европейския социален фонд (ЕСФ) и Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР); необходимостта от изводи в края на настоящия програмен период, за да може успешно и плавно да се премине към следващия програмен период; статистиката за съдебните дела; прозрачността, която позволява и отворена дискусия на положителните страни и проблемите по ОПНОИР; необходимостта да не се скрива това, което не е свършено толкова добре, както и да се надгражда постигнатото; научените уроци; преодоляването на затрудненията в бъдеще; възможностите за мултиплициране на резултатите при положителни тенденции; осъществяването чрез инструментите на ЕК на стратегическа оценка на ЦВП и ЦК по ОПНОИР; финализирането на проекта със Съвместния изследователски център (JRC) и предстоящото през януари 2021 г. събитие за представяне на финалните резултати по проекта с участието на комисаря за иновациите, научните изследвания, културата, образованието и младежта г-жа Мария Габриел и комисаря за сближаване и реформи г-жа Елиза Ферейра; ключовите проекти, изпълнявани през 2020 г. *„Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“*, *„Подкрепа за успех“*, *„Образование за утрешния ден“*; демографската статистика за учителите; резултатите от изследването *PISA* в училищата; новопроявения интерес на младите хора към работата в образователната система; въвеждането на дистанционно обучение; липсата на подходящи устройства за онлайн обучение при част от учениците (около 35 000), най-често в училища с концентрация на уязвими групи; закупуването на таблети от училища по проект *„Образование за утрешния ден“* със средствата за материали (на режим „опростени разходи“), на базата на издадени удостоверения, и отказа от закупуването им по проект *„Подкрепа за успех“*; назначените медиатори и социални работници по проектите *„Подкрепа за успех“* (голям брой) и *„Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“* (малък брой); взаимовръзката между образователния медиатор, социалния медиатор и другите участници в системата; удължаването на срока на интегрираната процедура *„Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование – Компонент I“*, като по ОПРЧР са отпуснати допълнителни средства за процедурата, докато процедурата по ОПНОИР е удължена без увеличаване на бюджета; ограничеността на финансовите ресурси; възможностите за пренастройка на проектите в условията на COVID-19 и недопускането на дублиране на финансирането с това по други проекти; Доклада *„Ранното детство в ромските общности в България“* на УНИЦЕФ; синхрона на ОПНОИР с политиките на МОН и приоритетите на българското общество в областта на образованието; преждевременно напусналите системата на образованието; заплащането на такси за детски градини по процедура *„Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“* след промяна в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО); ефекта от



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

ОПНОИР и политиките на МОН върху ключовите за България индикатори в образованието и обхвата на децата от 4-годишна възраст до постъпване в училище; необходимостта от много по-интензивна подкрепа за ранното детско развитие, включително в областта на образованието; други препоръки за подобрене на системата за предучилищното образование; ранното детско развитие и предучилищното образование, които са включени в стратегическа рамка за образованието и в специфичните препоръки на ЕК за България; стимулирането от ранна възраст интереса на децата към математиката и природните науки; по-високата възвращаемост на инвестициите в ранното детско развитие, в сравнение с направените инвестиции в по-късните етапи от жизнения цикъл; осигуряването на подготовка на преподавателите в системата на предучилищното образование за използване на дистанционни методи и асинхронно обучение; възможностите за закупуване на таблети за детските градини и за обучение и подкрепа на родителите на малките деца, така че да могат да работят с децата си в условията на кризи; връзката между семейната и образователната среда чрез социалните педагози, социалните работници, медиаторите; необходимостта от повече усилия в подкрепа на семейната среда и работата с родителите; невъзможността всички проблеми да се решат чрез проекти; застъпването на изпълнението на ОПНОИР и Програмата за образование за програмен период 2021 – 2027 г. в периода 2021 – 2023 г.; възможностите за осъществяването на дейности във връзка с идентифицираните нужди по новата Програма за образование 2021 – 2027 г.; стратегическия фокус в областта на образованието и обучението в следващите десет години; публичното обсъждане на стратегическата рамка за образование и обучение; стартирания проект за изработването (в широко междусекторно сътрудничество) на модел и рамка за оценка и проследяване на качеството за ранно детско развитие; разработването на конкретни политики и план за синхрон на политиките в подкрепа за децата; възможността този силен фокус да влезе в политиките и конкретните мерки, които да се предвидят в нормативната уредба и други национални инструменти.

Бяха направени и следните допълнителни конкретни предложения по отношение на:

- Отпускането на допълнителни средства за проектите по процедура „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование – Компонент 1“ (предложение от страна на представителя на групата ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на социалното включване и интеграцията на малцинствени етнически групи и на маргинализирани групи г-н Деян Колев);
- Включване на детски градини в проекта по линия на REACT-EU, поне с групите за задължителната предучилищна подготовка (предложение от страна на представителя на групата ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на образованието и обучението г-н Илко Йорданов).

По отношение на предложението за отпускане на допълнителни средства за проектите по процедура „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование – Компонент 1“ беше уточнено, че средствата по ОПНОИР вече са разпределени по процедури и не е възможно да се увеличи бюджетът на тази процедура. Отговор на предложението за включване на детски градини в проекта по линия на REACT-EU е включен в т. 3.



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

3. Обсъждане на предложение за четвърто изменение на ОПНОИР (във връзка с REACT-EU)

Г-н Иван Попов напомни, че при планирането на включването на нова Приоритетна ос 5 по ОПНОИР, насочена към изпълнение на инициативата REACT-EU, с Решение на Министерския съвет № 573 от 14 август 2020 г. е заложен значителен ресурс в съответствие с първоначалния индикативен бюджет за REACT-EU, който да бъде включен в Оперативната програма в размер на 176 млн. лв., като финансирането става година за година – първо се програмират наличните средства за 2021 г., а в средата на 2021 г. на база показателите към онзи момент, ще бъдат идентифицирани и съответно планирани средствата по REACT-EU за 2022 г. Планираните дейности са разпределени в два компонента в първоначалното предложение за изменение на ОПНОИР, изпратено неформално на ЕК на 20 октомври 2020 г. Първият компонент е насочен към спешни мерки за закупуване на лаптопи за идентифицираните 10% ученици, които не са имали възможност адекватно да се включат в обучение от разстояние, както и за педагогически специалисти; мерките включват и съпътстващи обучения на ученици, учители и родители за достъп до образователните платформи, както и за допълнителни часове за синхронно обучение в електронна среда. Вторият компонент е насочен към мерките за устойчивост, изграждане на STEM среда в около 300 училища, равномерно разположени на територията на страната, така че те да могат да покрият първоначалните нужди и съответно да се ползват и от близките училища, но също и за привличане на непрофесионални преподаватели от страна на бизнеса и науката. В момента финансовият ресурс, който е определен за 2021 г. за ОПНОИР е в размер на 109 млн. лв., като УО счита, че той е достатъчен, за да покрие дейностите по Компонент 1.

Проведе се дискусия по представената информация, като бяха направени изказвания на представителите на ЕК г-н Йерун Юте, г-н Калоян Колев, г-жа Елизабет Киркорова, представителя на групата ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на социалното включване и интеграцията на малцинствени етнически групи и на маргинализирани групи г-н Деян Колев, заместник-изпълнителния директор на ИА ОПНОИР г-н Иван Попов, министъра на образованието и науката г-н Красимир Вълчев и заместник-министъра на образованието и науката г-жа Карина Ангелиева. Направените изказвания бяха относно предизвикателствата на усложнената епидемична обстановка и последствията от нея; размера на бюджета за REACT-EU и цялата финансова рамка; размера на предоставеното финансиране по линия на REACT-EU за 2021 г.; четвъртото изменение на ОПНОИР и планирането на нова операция с Конкретен бенефициент МОН; програмирането на средствата и дейностите по ОПНОИР по линия на REACT-EU за 2022 г.; създадената работна група за работа по критериите за подбор на операции по процедура „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ по линия на REACT-EU; нивото на детайлност на критериите за подбор на операции и насоките за кандидатстване по ОПНОИР; подробното разписване на проекта от Конкретния бенефициент, и впоследствие детайлното разглеждане на проекта от оценителната комисия; възможните параметри или сценарии по всяка една от дейностите по проекта по линия на REACT-EU; подкрепата от страна на ЕК и за двата компонента, които ще бъдат изпълнявани по линия на REACT-EU; необходимостта от преценка кое е най-спешно за системата на образованието в сегашния контекст; възможността да се преформулира частта за STEM кабинетите при следващото изменение на ОПНОИР през 2021 г.; финансирането на STEM среда по националната програма „Изграждане на училищна STEM среда“, по Инструмента на ЕК за възстановяване и устойчивост, по ЕСФ и по ЕСФ+; провеждането на дистанционно обучение; необходимостта от включване на всички учители и ученици, когато се налага дистанционно обучение; недостатъчния



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

брой устройства за електронно обучение в момента; разработването на механизъм за подбор на участващите училища на база на броя на учениците или концентрацията на ученици без подходящи устройства в съответните училища; потребностите от закупуването не само на лаптопи, но и на по-евтини устройства (таблети); необходимостта от фокус и върху обучението при закупуването на такъв тип техника; приоритизирането на закупуването на дигиталните средства, както и на обучението (обученията ще имат въздействие много след това); дългосрочния и краткосрочния ефект на инвестициите в технологичното оборудване на системата и влиянието им върху мотивацията за учене; промяната на моделите за учене с изграждането на STEM центровете; включването на родители в обучението с електронни устройства в училища; начина на изпълнение на дейността за подкрепа за допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда; назначаването на допълнителни 150 човека на пълен работен ден по Компонент 2 (за развитие на STEM среда); устойчивостта и надграждането на мерките, предвидени по линия на REACT-EU след края на проекта; предвиждането на обучение на образователни медиатори, освен на педагогически специалисти; възможността за включване и на детски градини в проекта по линия на REACT-EU, поне с групите за задължителната предучилищна подготовка; заприходяването на устройствата като актив на съответните училища и ако се налага – пренасочването им към други училища, където има по-голяма необходимост; регламентацията в ЗПУО на електронното обучение от разстояние в училищата и в предучилищна възраст; периода на прекъсване на присъствения учебен процес в училищното и предучилищното образование; връзката между използването на електронни устройства от малки деца и развитието на мозъка им; подпомагането на детските градини с национални средства; необходимостта средствата да бъдат концентрирани в много по-голяма степен в училищата; високата норма на обществена възвръщаемост на инвестициите в предучилищна възраст от ранно детско развитие; увеличаването на средствата за предучилищна възраст заради въвеждането на задължителна подготовка на децата на четири години, увеличаването на подпомагането на достъпа и компенсирането на родителите в най-големите градове; недостига на места в детските градини в редица населени места, предимно в големите градове; строежа на детски градини; различията в методологията, която ползва Националният статистически институт и Евростат, отчитаща занижени нива на обхват на децата, включени в системата на предучилищното образование, в сравнение с данните на МОН, като това се дължи на съотнасянето на броя на записаните към данните от регистрите на ЕСГРАОН в България, което води до неточност, тъй като включва например и деца, които са заминали в чужбина; въведената система за проследяване на достъпа до образование на децата в задължителна предучилищна и училищна възраст и обхващането на деца на 3-4-годишна възраст от семейства с по-ниско образование на родителите, в които говоримият език не е български; увеличаването на финансирането на образованието за сметка на държавния бюджет предимно заради увеличените възнаграждения за учителите; относително ниския размер на разходите за предучилищно образование; допълнителното подпомагане достъпа до системата на предучилищното образование; увеличеното финансиране на общините; законовото задължение за намаляване на таксите и освобождаване на една част от децата от такси; надграждането на микса от дейности, политики, мерки (като целодневната организация на учебния ден за учениците от I до VIII клас, заниманията по интереси, кариерното ориентиране на учениците), включени в системата на образованието чрез ОПРЧР 2007-2013 и ОПНОИР и осигуряването на устойчивост чрез трансформирането им на бюджетно финансиране; недостатъчното провеждане на срещи с родители по проектите „Подкрепа за успех“ и „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ и възможностите за делегиране на тази дейност на читалища и други организации, които да направят обучение на място на родителите.



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

Бяха направени и следните допълнителни конкретни предложения:

- Предвиждане на обучения за медиатори по линия на REACT-EU (предложение от страна на представителя на групата ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на социалното включване и интеграцията на малцинствени етнически групи и на маргинализирани групи г-н Деян Колев);
- Включване на детски градини в проекта по линия на REACT-EU, поне с групите за задължителната предучилищна подготовка (предложение от страна на представителя на групата ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на социалното включване и интеграцията на малцинствени етнически групи и на маргинализирани групи г-н Деян Колев в подкрепа на предложението по т. 2 на представителя на групата ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на образованието и обучението г-н Илко Йорданов).

По отношение на предложението за включване на детски градини в проекта по линия на REACT-EU, беше уточнено, че за детските градини се отпуска значително национално финансиране, и освен това регулациите, заложи в ЗПУО, силно ограничават времето, което децата в предучилищна възраст може да прекарват пред екрани на електронни устройства, и поради тези причини закупуването на такива устройства за детските градини е нецелесъобразно.

- | | |
|-----------|--|
| 4. | <p>Обсъждане на получени становища в рамките на писмена процедура за неприсъствено вземане на решение от КН на ОПНОИР – м. ноември 2020 г. по предложените за одобрение:</p> <ul style="list-style-type: none">• Изменение на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2020 г. на ОПНОИР 2014-2020;• Проект на ИГРП за 2021 г. на ОПНОИР 2014-2020;• Проект на Методология и критерии за подбор на операция „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ (във връзка с REACT-EU).• Проект на актуализация на План за оценка на ОПНОИР;• Годишен план за действие за мерки по информирание и комуникация на ОПНОИР в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014 – 2020 г. за 2021 г. |
|-----------|--|

Г-н Иван Попов припомни, че съгласно българското законодателство ИГРП не е инструмент за планиране или програмиране, а за информация и комуникация с потенциалните бенефициенти по отношение на планираните от УО процедури по ОПНОИР. Той обърна внимание, че до края на 2020 г. предстои да бъде обявен за обществено обсъждане проектът на насоки за кандидатстване по процедура „Ограмотяване на възрастни – 2“, както и да се обяви процедурата „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ по линия на REACT-EU. На база на остатъчния свободен ресурс по Програмата, операции „Ученически практики – 2“ и „Подкрепа на уязвими групи за достъп до висше образование“ са прехвърлени за 2021 г.

Заместник-изпълнителният директор обясни, че са получени коментари от Дирекция „Централно координационно звено“ на Администрацията на Министерски съвет по актуализирания План за оценка на ОПНОИР. В изменението на Плана за оценка вместо средносрочна оценка на Програмата са предвидени алтернативни инструменти за извършване на оценка, като Споразумението между МОН, ИА ОПНОИР и Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР), на база на което се извършват анализи на образователната система в България,



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

както и анализ по отношение на Програмата за образование за програмен период 2021 – 2027 г., оценка на ключовите операции по ОПНОИР, обобщаване на изводи и научени уроци. Във финалния вариант на Плана за оценка ще бъдат изключени, оценките изготвени от JRC, тъй като те са финансирани от ЕК, но ще бъдат отчетени в годишните доклади за изпълнение на ОПНОИР.

Проведе се дискусия по представената информация, като бяха направени изказвания на представителите на ЕК г-н Йерун Юте, г-н Калоян Колев, г-жа Елизабет Киркорова, представителя на представителя на групата ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на социалното включване и интеграцията на малцинствени етнически групи и на маргинализирани групи г-н Деян Колев, заместник изпълнителния директор на ИА ОПНОИР г-н Иван Попов, министъра на образованието и науката г-н Красимир Вълчев и заместник-министъра на образованието и науката г-жа Карина Ангелиева. Направените изказвания бяха относно важността в края на програмен период 2014 – 2020 г. и в началото на следващия да се оцени кое работи добре и кое не, и да се използва наученото за целите на новите програми; невъзможността за постигане на тези резултати в образователната система без ОПНОИР; възможността за извършване на *ad hoc* оценки и вътрешни оценки и анализи от УО, както и по някои проекти (например чрез изготвяне на въпросник към целевата група), с цел получаване на качествена обратна връзка и препоръки за възможни подобрения; извършването на *peer review* (партньорска оценка) по отношение на политиките и програмите за образование и наука; необходимостта от наблюдение, оценка и преглед, включително външна оценка на това, което се случва и най-вече качествено измерване на резултатите; необходимостта от регулярно споделяне с ЕК на анализите и оценките от МБВР; необходимостта от преценка дали използваните инструменти и заложените дейности са насочени правилно; интензивната работа по Споразумението с МБВР и ежедневната комуникация, включително по отношение на наличните бази данни и информацията, която е необходимо да се анализира; разработения нов инструмент – фишове за събиране на аналитична информация от системните проекти на МОН, детайлно попълнени с конкретна информация, включително индикатори, постигнато въздействие, териториални разрези и непредвидени ефекти в резултат на тези проекти; предстоящото създаване на работна група по оценка в УО, която да извърши вътрешна оценка на тези системни операции, което в комбинация с оценката от страна на МБВР, ще даде доста добра представа за научените уроци и действията, които трябва да се предприемат в бъдеще; изграждането и повишаването на капацитета на УО и бенефициентите; предприетите усилия за засилване на капацитета на УО за оценки и наличието на експерти, които по длъжностна характеристика са експерти по оценки; създаването с подкрепата на ЕК на култура на оценка, чрез която да се постига постоянно усъвършенстване в бъдеще; предстоящото одобряване на стратегическата рамка за образование; синхрона между различните политики и програми на национално и европейско ниво; подпомагането на достъпа до висше образование на образователните медиатори (повечето от които ограмотени по предходните процедури „Ограмотяване на възрастни“), и впоследствие включването им в образователната система като педагогически специалисти; липсата за момента на външна оценка на ОПНОИР; поздравления и благодарности към представителя на ЕК г-жа Дора Крумова от ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“, която е преминала на друга позиция в ЕК; използването и на друг тип канали (например социалните мрежи) за комуникиране на това, което се случва с ОПНОИР и с проектите, финансирани по нея.



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

Закриване на заседанието

Г-н Иван Попов благодари за коментарите и заяви, че УО много разчита на всички членове на КН на ОПНОИР, и те много помагат на УО да идентифицира потребностите и да структурира операциите по такъв начин, че действията и средствата действително да достигат до целевите групи. Той припомни, че съгласно изискванията на вътрешните правила, когато член на КН има интерес от дадена операция, то следва не само да се въздържа от гласуване, но и от участие в обсъжданията, в противен случай при установяване на конфликт на интереси има риск от негативни последици за някои от проектите. Г-н Попов предостави думата на представителите на ЕК за заключителни думи.

Г-н Йерун Юте от ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ на ЕК съобщи, че в службите на ЕК е създаден Център за подкрепа относно данните в областта на социалната политика, включително и за ЕСФ. Целта на този център е да оказва подкрепа на държавите членки и на ЕК, за да изпълняват по-добре задълженията си по отчетността през следващия програмен период, като може да окаже съдействие при създаването на индикатори, които да се използват за програмите, включително за определяне на крайните цели и референтните стойности. Експертите от центъра са на разположение чрез стандартните начини за комуникация за уточнения и съвети във връзка с технически въпроси, не и по отношение на аспектите по преговорите, свързани с политиките. Данните за контакти ще бъдат предоставени допълнително на УО, когато започне да функционира този център.

Г-н Юте още веднъж подчерта оценката и признателността си за усилената работа при тези много трудни обстоятелства. Той заяви, че е добре и за в бъдеще да се продължи с възприетия оперативен и прозрачен подход, който той високо оценява, като отново даде за пример подробната презентация, представена от УО. Той изказа благодарност и на членовете на КН на ОПНОИР и ги насърчи да споделят опита, вижданията и становищата си, и да се надгражда над тях, като в бъдеще може да се обръща повече внимание на това, за да са ангажирани всички активно. Г-н Юте отново благодари на всички за отличната сесия.

Г-жа Елизабет Киркорова от ГД „Регионална и урбанистична политика“ на ЕК също благодари на УО и на колегите си от ЕК за чудесната комуникация и за всички усилия до този момент в условията на криза. Тя отново подчерта важността на комуникацията и необходимостта да има яснота откъде идва финансирането и да се споделя повече подкрепата, която бенефициентите получават от ЕС. Тя приветства, че въпреки пропуснатата възможност за средносрочна оценка, са налични други източници, които дават доста добра информация, като например МБВР и JRC. Г-жа Киркорова обяви, че се предвижда втори етап на подкрепата на JRC, която вероятно ще се реализира през 2021 г., като конкретните параметри (време и точен обхват на подкрепата) ще бъдат уточнени допълнително, и покани участниците в заседанието на събитието, което ще бъде организирано през януари 2021 г.

Заместник-министърът на образованието и науката, г-жа Карина Ангелиева, благодари още веднъж за проявената активност и зададените много адекватни въпроси, и на екипа на ЕК за насоките върху какво УО и МОН да се фокусират в краткосрочен план. Тя съобщи, че предстои изпълнението на много текущи задачи на национално ниво по програмния период, включително и по ОПНОИР. Г-жа Ангелиева благодари на екипа на ИА ОПНОИР за подготовката и организацията на заседанието на КН на ОПНОИР и на участниците в него. Тя изказа благодарност



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

на всички за ефективната среща и изрази надежда сътрудничеството да продължи в същия дух въпреки трудната ситуация, като пожела здраве и във физически, и в психически аспект.

Заместник-изпълнителният директор на ИА ОПНОИР, г-н Иван Попов, благодари на представителите на ЕК за подкрепата и съветите, и на членовете на КН на ОПНОИР за активността. Той сподели, че УО ще се старее да организира такъв тип комуникация, въпреки невъзможността за планиране на целодневно онлайн заседание, тъй като надвишаването на предвиденото време означава, че заседанието е било интересно. Г-н Попов пожела на всички здраве и закри Тринадесетото заседание на КН на ОПНОИР.



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

4. ПРИСЪСТВЕН СПИСЪК:

Членове с право на глас

Институция/ организация/програма	Представител
Председателстващ заседанието: Изпълнителна агенция „Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж“- УО на ОПНОИР	Иван Попов
Министерство на регионалното развитие и благоустройството Управляващ орган (УО) на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г.	Десислава Дакова
Министерство на труда и социалната политика УО на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г.	Десислава Георгиева-Ушколова
	Ташка Габровска
Министерство на икономиката УО на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г.	Велина Попова
Министерство на околната среда и водите УО на Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 г.	Магдалена Димитрова
Администрация на Министерски съвет УО на Оперативна програма „Добро управление“ 2014 – 2020 г.	Галя Иванова
Министерство на земеделието, храните и горите Управляващ орган на Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020	Антоанета Бонева
Изпълнителна агенция „Наука и образование за интелигентен растеж“ УО на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.	Мария Станевска
	Христина Атева
	Стефка Пилева-Малиновска
Администрацията на Министерски съвет	Даниела Божилова



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

Дирекция „Икономическа и социална политика“	
Администрация на Министерски съвет	Добринка Кръстева
Дирекция „Централно координационно звено“	Елена Минчева
Министерство на финансите	Страхил Стоев
Дирекция „Държавни помощи и реален сектор“	
Министерство на финансите	Калоян Стойчев
Дирекция „Икономическа и финансова политика“	Калоян Колев
Министерство на образованието и науката	Карина Ангелиева
Министерство на младежта и спорта	Виктория Славкова
Държавна агенция за закрила на детето	Елеонора Лилова
	Милена Дянкова
Българска академия на науките	доц. д-р Нели Косева
Националната агенция за оценяване и акредитация	проф. д-р Зоя Младенова
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование	Неда Кристанова
Национален център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти	Димитър Асенов
Национален център за информация и документация	Вержиния Цанкова
Регионален съвет за развитие – Северозападен район	Илиана Филипова
	Малина Николова
Регионален съвет за развитие – район Североизточен	проф. Стефан Желев
Регионален съвет за развитие – Югозападен район	инж. Емил Костадинов



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

Конфедерация на работодателите и индустриалците в България	Иван Захариев
Българска търговско-промишлена палата	Беата Папазова
	Маргарита Дамянова
Асоциация на индустриалния капитал в България	доц. Борислав Великов
	Росица Стелиянова
Българска стопанска камара	Светлана Дончева
Съюз за стопанска инициатива	Мария Петрова
Национален съвет за интеграция на хората с увреждания	Виолета Антонова
Представител на академичната общност	проф. дн. инж. Иван Кралов
Група юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност (ЮЛНЦ за ОПД), работещи в сферата на социалното включване и интеграцията на малцинствени етнически групи и на маргинализирани групи	Деян Колев
Група ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на екологията	Марияна Иванова
Група ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на образованието и обучението	Стоян Павлов
Група ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на научно-изследователската и развойната дейност	Даниела Чонкова



КН.НОИР.3.13.031220 – окончателен

Наблюдатели с право на съвещателен глас

Институция/ организация/програма	Представител
Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“	Христо Парашкевов
Агенция по обществени поръчки	Марияна Маньовска
Министерство на финансите Дирекция „Национален фонд“	Мануела Милошева
Група ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на образованието и обучението	Илко Йорданов
Група ЮЛНЦ за ОПД, работещи в сферата на предоставянето на информационни услуги	Калин Минев
Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“, Европейска комисия	Йерун Юте
	Станислав Рангелов
	Калоян Колев
Генерална дирекция „Регионална и урбанистична политика“, Европейска комисия	Аурелио Сесилио
	Елизабет Киркорова
Генерален секретариат, Европейска комисия	Алексан Баруие